

25.11.1997.
Muuritutkimus ky
Kari Uotila
Suovillank 3
20780 Kaarina
050-5287360
kari.uotila@kolumbus.fi

tallennettu
HenkeRekin
22.6.1999
Jaane Pieltä

NAANTALIN KIRKON LÄNSIPÄÄDYN KOMERO-HAVAINTO

Kahta 20

Kaivausalueen 9703 kaivausten valmistuttua keväällä 1997 ryhdyttiin rakennuttajan toimesta (Naantalin srk) tekemään S-huoneen suunnasta viemäriaukkoja sekä S-huoneen eteläseinään että kirkkolaivan läntiseen päätyseinään tornin eteläpuolelle. Paljastuneiden rakenteiden dokumentoinnista vastasi Muuritutkimus ky:n puolesta FL Kari Uotila. Rakenteista piirrettiin kaavakuva ja ne kuvattiin.

Jo kaivausten aikana oli kirkon länsiseinän alaosasta havaittu vanhemman tiilimuurauksen osia, ja niitä paljastui lisää purkutyön aikana. Länsiseinän maan päällisessä osassa on noin kahden metrin korkuinen luonnonkivimuraus, jonka takana seinän sisässä on keskiaikainen tiilimuraus. Kaivausten ja varsinkin reiän teon yhteydessä paljastui, että luonnonkivimuurauksen syvyys seinän suuntaan on noin 30-50 cm ja rakennettu niin, että pinnassa on ehjä pintamuraus ja takana lähes irrallinen taustalatomus, joka on tehty vanhempaa tiilimurausta vasten. Vanhempi tiilimuraus on pahoin rapautunut, mutta selvästikin keskiaikaista alkuperää. Sen sijaan luonnonkivimuraus on limityksessä länsitornin eteläseinän kanssa, joka viittaa siihen, että kivimuraus on samanaikainen 1700-luvun lopulla rakennetun tornin kanssa.

Purkutyön yhteydessä jouduttiin poistamaan luonnonkiviä laajalta alueelta (n. 2 x 2 metriä), jolloin esiin tuli erittäin huonokuntoisen suurikokoisen tiilikomeron rakenteet (rakenne 304). Tiilikomeron pohja kaivettiin esiin vain osittain sortumavaaran vuoksi, mutta selvä tiilinen pohjaosa saatiin esiin korkeudelta +9.00 mpy ja sen päältä alkoi suurikokoisista tiilistä rakennettu komero, jonka korkeus oli kaikkiaan noin 210 cm ja leveys noin 140 cm ja alkuperäinen syvyys noin noin 65 cm ja syvyys nykyisestä luonnonkiviseinästä noin 90 cm. Komero oli holvattu segmenttikaarella, jossa oli selvä kynnyks (tai olkain) holviosan ja seinäosan liitoskohdassa. Komeron rakenteita ei voitu piirtää tiili tiileltä, koska edessä oleva luonnonkivimuraus oli hyvin irtonainen ja sortumavaara oli niin ilmeinen.

Dokumentoinnin jälkeen komeron eteen muurattiin harkoista suojamuraus ja tausta täytettiin. Sen jälkeen harkkojen eteen muurattiin luonnonkivimuraus rakenteen suojaksi.

NAANTALIN KIRKKOLAIVAN ETELÄSEINÄN UMPEEN MUURATTU OVIAUKKO

Kesäkuussa 1997 avattiin kirkon viemäröintityön yhteydessä kirkon eteläseinässä olevan vanhan oviaukon keskelle aukko, jonka kautta putket vedettiin kirkkoon. Tuolloin purettiin kirkon ulkopuolelta noin 1 x 1 metrin kokoinen aukko, jonka kautta pääsi sisälle oviaukkoon. Tällöin voitiin todeta, että oviaukossa on nykyisen harmaakivisen ulkopinnan takana tiilisen oviaukon jäänteet, jotka ovat pahasti rapautuneet. Oviaukossa on melko matala sidetiiliholvaus, jossa on useita korjausalueita, joista suurin on oviaukon länsiosassa. Kirkkosalin puolella oviaukko on muuraatu umpeen betonilla.

Yhteenvedona voidana todeta, että oviaukon holvaus oli hyvin matala segmenttikaarinen ja monin osin korjailtu. On mahdollista, että oviaukko ei välttämättä ole keskiaikainen vaan liittyy johonkin myöhempään kirkon korjausvaiheeseen tai sitten aukkoa on myöhemmin korjattu niin runsaasti, ettei keskiaikaisia rakenteita ole enää näkyvissä.

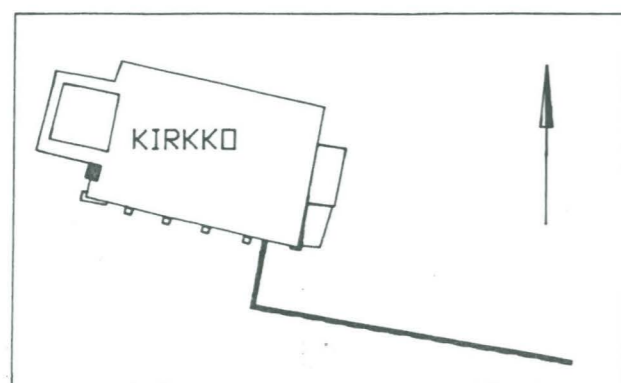
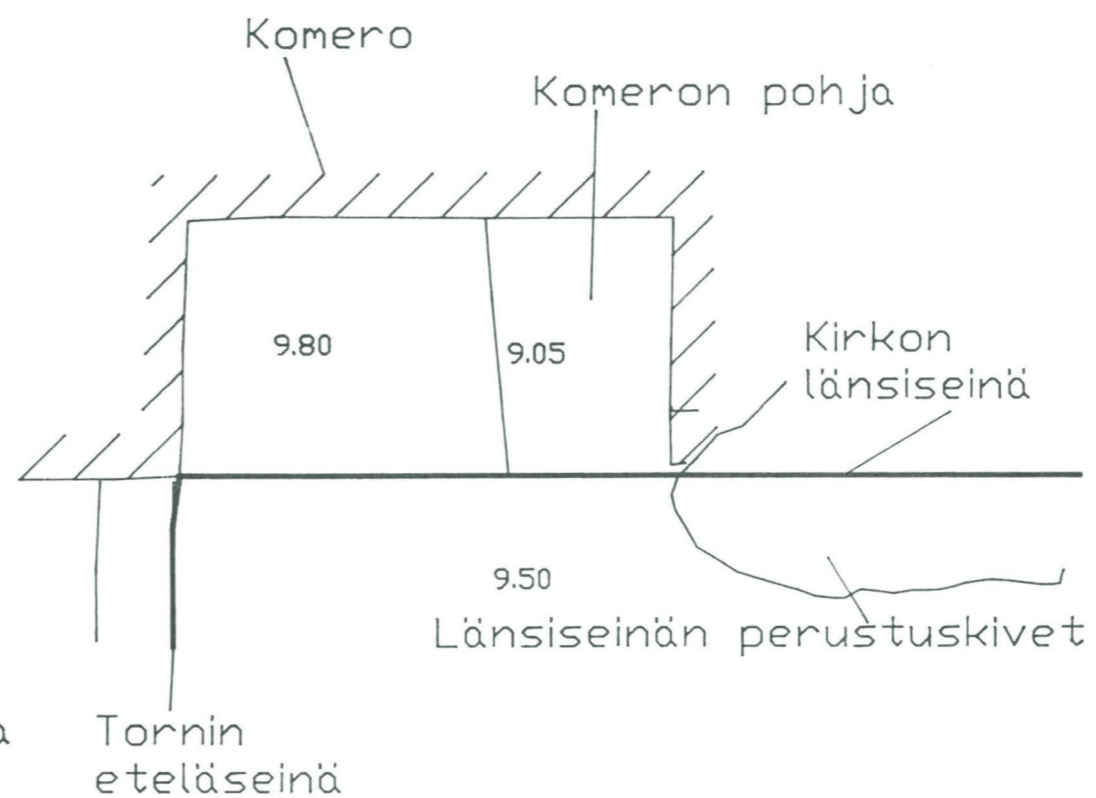
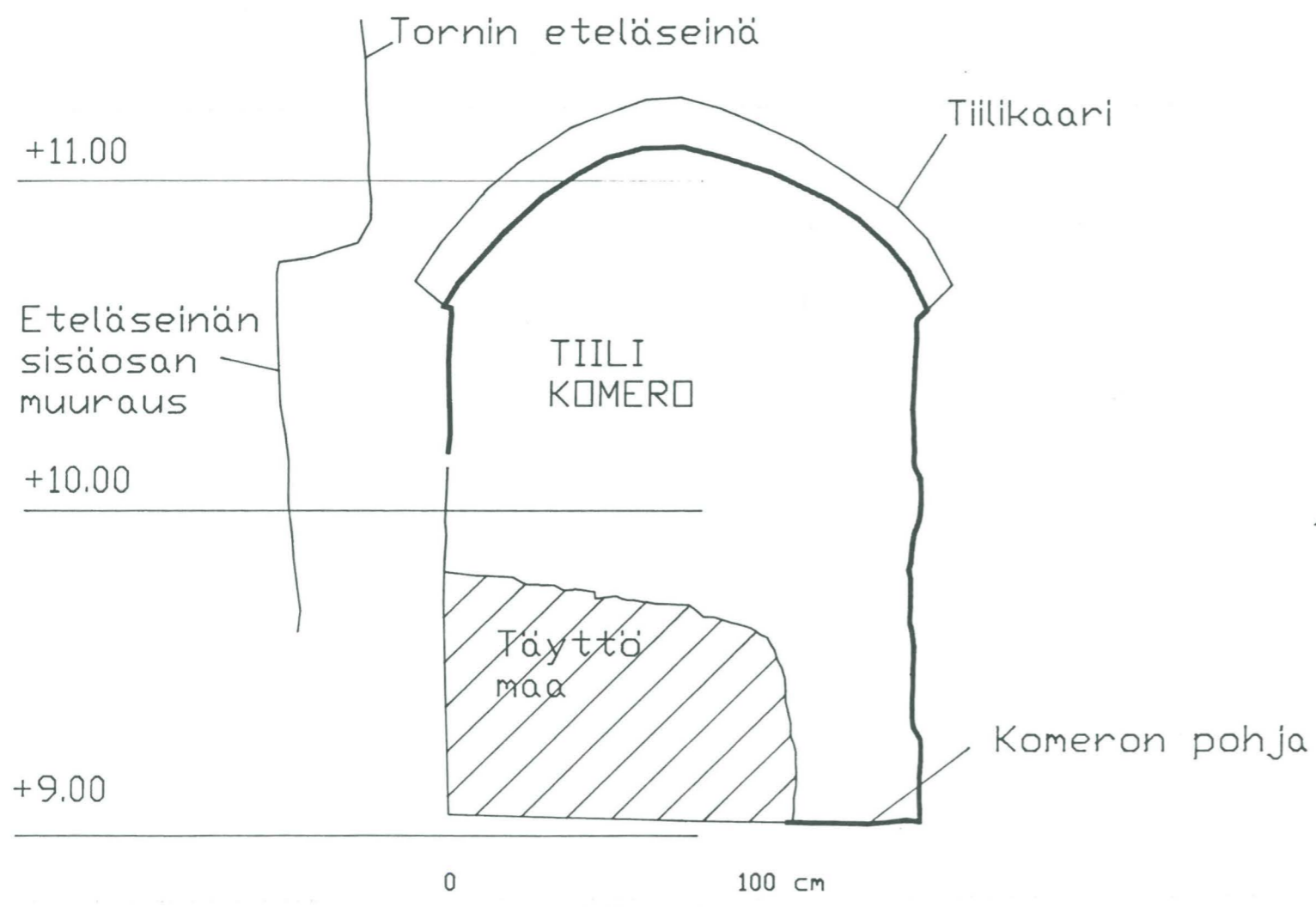
Kaarinassa 25.11.1997.

FL Kari Uotila

KIRKON LÄNSIPÄÄDYN LEIKKAUS

KOMERON POHJA

NAANTALIN KIRKKO 1997	Länsipäädyn tiilikomero 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI	MUSEDVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO
K.Uotila 25.11.1997	RITARIHUONE 00170 HKI 17 PUH. 651 611
	Kartta 20 529.1.110